

سرمقاله

چرا مردم در جریان خبرهای درست قرار نمی گیرند؟

حفیظ الله ذکی

از چند ماه بدین سو جنگ در مناطق مختلف ولایت هلمند جریان دارد؛ اما در روزهای اخیر شدت حملات طالبان در برخی از ولسوالی ها بیشتر شده است. روز یکشنبه معاون والی هلمند در صفحه فیس بوکش از رییس جمهور خواسته بود که به وضعیت امنیتی ولایت هلمند توجه جدی نماید. دیروز فرمانده پولیس سنگین گفته بود که به جز ساختمان مقر فرماندهی پولیس و مقر یک واحد ارتش؛ بقیه مراکز دولتی و مناطق این ولسوالی به دست طالبان افتاده است.

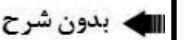
شماره از اعضای شورایی ولایتی هلمند تأیید می کنند که در نتیجه نبردهای سخت چند روزه طالبان در سنگین، برخی از نهادهای دولتی در این ولسوالی به دست طالبان افتاده است و طالبان در حال پیشروی می باشند. این در حالی است که در گذشته ولایت مناطق ولسوالی گرشک ولایت هلمند نیز در تصرف طالبان در آمده بود. والی ولایت هلمند از جنگ های شدید در ولسوالی سنگین خبر می دهد و می پذیرد که طالبان در این ولسوالی پیشروی های داشته است؛ اما تصرف ادارات دولتی توسط طالبان را رد می کند؛ اما وزارت دفاع و داخله خبر سقوط ولسوالی سنگین را رد کرده و گفته که تنها چند پاسگاه به دست طالبان افتاده است. وزارت دفاع همچنین ادعای معاون والی هلمند مبنی بر کشته شدن بیش از نود تن از نیروهای امنیتی در این ولایت را رد کرد و گفت تنها پانزده نفر در ۴۸ ساعت گذشته در سراسر افغانستان کشته شده اند.

به هر حال نفس پیشروی و تلفات نیروهای امنیتی در این ولایت نگران کننده بوده و ضعف و بی برنامه گی نیروهای امنیتی در مقابله با طالبان را نشان می دهد. اما اظهارات ضد و نقیض مقامات و مسؤلان دولتی عجیب و مسخره آمیز به نظر می رسد. وقتی اظهارات والی با معاونش و ادعاهای وزارت داخله و دفاع با فرماندهانش در میدان های جنگ در تضاد باشند، از یک سو مردم را در سردرگمی قرار می دهند و از سوی دیگر اعتماد مردم را به مسؤلان حکومتی کاهش می دهند.

بسا وجودی که در کمتر از یک و نیم دهه گذشته آزادی بیان و رسانه ها به رسمیت شناخته بود و در پرتو همین آزادی، رسانه ها و در کل فعالیت های فرهنگی به صورت چشمگیری رشد کردند؛ اما خبرنگاران همواره شکایت داشته اند که ادارات دولتی معلومات دقیق و به موقع را در اختیار خبرنگاران قرار نمی دهند. در قانون اساسی کسب معلومات و اطلاعات از حقوق شهروندی شمرده شده و دولت موظف گردیده که اطلاعات لازم را در اختیار عموم قرار دهد. اما این ماده قانونی تا هنوز در عرصه تطبیق و واقعیت با مشکل روبرو بوده است.

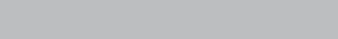
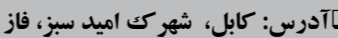
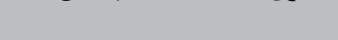
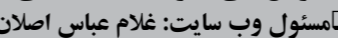
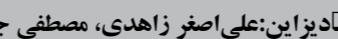
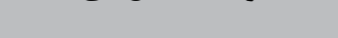
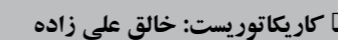
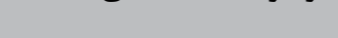
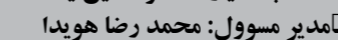
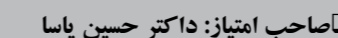
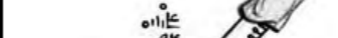
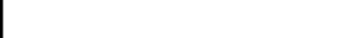
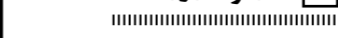
باهمه این محدودیت ها و ممنوعیت ها، وقتی معاون والی نامه سرگشاده به رییس جمهور را در صفحه فیس بوکش به نشر می سپارد و وقتی فرمانده پولیس بی باکانه نسبت به وضعیت امنیتی ولسوالی سنگین هشدار می دهد، معلوم می شود که کاسه صبر و تحمل آنها لبریزنده است که مقررات و ملاحظات را نادیده می گیرند و فریادشان را برای کمک های فوری از طریق رسانه ها بلند می کنند. اما سؤال اساسی این است که اگر اظهارات مسؤلان ولایت هلمند درست است؛ چرا وزارت دفاع و داخله آنها را رد می کنند؟ و اگر این گفته ها درست نیستند، چرا وزارت دفاع و داخله این گونه افراد را به جرم انتشار معلومات نادرست و تشویش اذهان عامه دستگیر و محاکمه نمی کنند؟

اکنون مردم نمی دانند که اظهارات وزارت های دفاع و داخله بپذیرند و یا فریادهای تلخ و بیمنام مسؤلانی را بشنوند که در صحنه جنگ حضور دارند و از میدان جنگ گزارش می دهند. این گونه اظهارات ضدو نقیض آیا نهایت بی نظمی و ناهماهنگی میان نیروها و ارگان های امنیتی را به نمایش نمی گذارد؟ آیا غبار آلود سازی فضای خبری خود بیانگه یک دسیسه و توطئه خطرناک در نهادهای امنیتی نیست؟ اگر ولسوالی سنگین طی روزهای آینده به دست طالبان بیفتد، در آن صورت وزارت های دفاع و داخله چه جوابی برای مردم خواهند داشت؟

بدون شرح

کارتون روز

- صاحب امتیاز: دکتر حسین یاسا
مدیر مسوول: محمد رضا هویدا
سردبیر: حفیظ الله ذکی
کاریکاتوربست: خالق علی زاده

- دیزاین: علی اصغر زاهدی، مصطفی جعفری
مسئول وب سایت: غلام عباس اصلان

آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۱۳۷

داعش به جای گروه طالبان فعالیت خواهد کرد

علی قادری

چندین ماه است که از فعالیت داعش در ولایت ننگرهار گزارش می شود. گزارش های مبنی بر ازدواج اجباری دختران و آتش زدن روستا ها گزارش شده بود. در تازه ترین مورد، جان کمپل، فرمانده نیروهای ناتو در افغانستان اعلان کرده است که اعضای داعش از عراق و سوریه به ولایت ننگرهار آمده است تا این ولایت را پایگاه منطقه ای خود قرار دهد. این خبر هر چه باشد، تکان دهنده است. پیش از این در گزارش سازمان ملل متحد آمده بود که این گروه داعش در ۲۴ ولایت افغانستان سربازگیری می کند. این گزارش از سوی احمد رشید روزنامه نگار مطرح پاکستانی رد شد و دولت افغانستان و جامعه جهانی نیز این گزارش را جدی نگرفتند. اما سخنان کمپل، فرمانده نیرو های ناتو در افغانستان یکبار دیگر حضور داعش در افغانستان را جدی ساخت. دولت افغانستان اگر چه بار ها، حملات هوایی بر مقر داعش در این ولایت حملات را سازماندهی کرده و انجام داده است اما تا هنوز، حمله ای به منظور پاکسازی این گروه از ولایت ننگرهار روی دست نگرفته است. چند نکته در این مورد وجود دارد که توجه به آن ضروری است.

گفته است که در کنار آمدن نیرو های داعش از عراق و سوریه گروه طالبان ناراضی نیز به این گروه می پیوندد. طالبان ناراضی کسانی هستند که از جریان اصلی گروه طالبان به خاطر پنهان کردن خیبر مرگ ملا محمد عمر، رهبر پیشین گروه طالبان و انتخاب شدن ملا اختر منصور ناراضی است. تا هنوز، در ولایت ننگرهار و زابل گروه طالبان ناراضی با جریان اصلی گروه طالبان شده اند. این درگیری ها نشان می دهد که تعداد گروه منشعب شده و ناراضی اندک نیست. تعداد آن ها زیاد است. تا هنوز بخش از گروه طالبان ناراضی در ولایت زابل و ننگرهار به گروه داعش پیوسته اند اما در ولایت های دیگر تا هنوز گزارش نشر نشده است که گروه طالبان ناراضی به این گروه پیوسته باشند. انتظار می رود که در روز ها و ماه های آینده این اتفاق بیافتد. بنابراین، روند جلب و جذب و سرباز گیری گروه داعش با سرعت تمام صورت می گیرد و احتمال دارد که ماه های آینده تمام گروه طالبان ناراضی به این پیوندند.

پاکستان با استقبالی بی سابقه مقامات پاکستانی مواجه شد. احتمال می رود که پاکستان در روند صلح همکاری نماید. زیرا، با حضور داعش آن ها دیگر نیازمند کمک و استفاده ابزاری از گروه طالبان نیست. زیرا، داعش دقیقاً همان کاری را می کند که گروه طالبان سابق در افغانستان انجام می داد. از این جهت، می توان گفت که جریان اصلی گروه طالبان به خاطر قطع شدن کمک های پاکستان ممکن است به روند صلح بپیوندد اما بخش از این گروه بدون شک به گروه داعش خواهد پیوست. بنابراین، صلح پایدار در این کشور به عنوان یک آرمان خواهد ماند. روند صلح تنها این مزیت را برای حکومت افغانستان خواهد داشت که همگرایی منطقه را شکل می دهد و فاصله میان حکومت افغانستان و حکومت پاکستان از بین برده خواهد شد. با این حال، ما به رسیدن و دست یابی به صلح پایدار فاصله بسیار داریم. چهارم: وقتی سخنی از ساختن پایگاه منطقه ای گروه داعش در ولایت ننگرهار مطرح است ما نیازمند مبارزه مشترک با این گروه در افغانستان می باشیم. نگارنده در یک نوشتاری به ضرورت این مسئله تأکید نمود. گروه داعش اگر خطری برای افغانستان است به همان میزان خطری برای پاکستان، ایران، هند، چین، کشور های آسیایی میانه و روسیه نیز هست. بنابراین، ضرورت است که میان حکومت های کشور های مذکور گفتگو های شکل گیرد تا این کشور ها در روند مبارزه با داعش سهیم بگردند. سهم این کشور ها نباید به معنی حضور نیروهای نظامی این کشور ها در افغانستان مطرح شود. بلکه این کشور ها با کمک های تسلیحاتی و مالی به نیرو های امنیتی افغانستان باشد. تقویت صفوف نیرو های امنیتی به لحاظ مالی و تسلیحاتی می تواند امکان مبارزه با داعش را ممکن گرداند.

خطر داعش را درک می کند. داعش اگر خطری برای افغانستان است خطری جدی برای کشور پاکستان نیز است. حضور داعش در افغانستان باعث شده است که پاکستان تا حدودی موفق به دست یافتن به منافع خود در افغانستان شود. زیرا، گروه داعش همان کاری را می کند که قبلاً می داد. بنابراین، ما بسا برخورد یکجانبه و صرف نیرو برای کشاندن گروه طالبان به میز مذاکره به صلح نمی رسسیم. دست یابی به صلح نیازمند کار همجانبه و در نظر گرفتن تمام گروه های دهشت افکن و مخالف مسلح دولت است. ما اگر بخش از مشکل را برای همکاری های منطقه ای برداریم و به دنبال پیاده کردن طرح های کلان اقتصادی بود باشیم مشکل اما همچنان پابرجا است. اگر ما گروه طالبان را از سسر راه خود برداریم گروه داعش همچنان به عنوان یک مشکل باقی خواهد ماند. فراموش نکنیم که گروه داعش تندروتر و خشن تر از گروه طالبان است. گروه طالبان هیچ گاه دست به آتش زدن روستا ها نزده بود. این در حالی است که گروه داعش بنا بر گزارش ها روستا ها را آتش می زند. با اطفال و پیر مرد ها رحم نمی کند. لازم است که حکومت افغانستان فعالیت های خود را به سوی گروه داعش شیفت کند و این گروه را زیر ذره بین قرار دهد. در این نوشتار یک باردیگر باید گفت که لازم است که گروه طالبان جدی گرفته شود. سخنان جان کمپل تکان دهنده است. اگر اعضای گروه داعش از عراق و سوریه به افغانستان آید کشور ما یکبار دیگر به گذشته خونبار بر خواهد گشت. کشور دوباره میدان جنگ گروه های دهشت افکن قرار خواهد گرفت. در آن صورت صلح پایدار به عنوان یک آرمان در دل مردم خواهد ماند و طرح های کلان حکومت پیاده نشده باقی خواهد ماند.

تحلیل هویتگرایی افراطی با استفاده از تئوری انتخاب عقلانی

مجتبی محکم / قسمت پنجم و پایانی

فشار موجب سوق یافتن بیشتر آنان به یک رفتار هویتی خاص می شود. به عنوان مثال « کاتولیک های فرانسه نمی خواهند هویت مربوط به خویش را در ارتباط با انگاشتن همه وابستگی ها و وفاداری ها، غیر از آنچه از یک هویت محدود کننده سرچشمه می گیرد، می تواند عمیقاً فریبنده باشد و تنش اجتماعی و خشونت را تشدید کند. »(سن، ۱۳۸۸: ۵۱). در این شرایط، با بروز یک نیروی تحرک کننده، در یک تسلسل، هزینه انجام یک رفتار هویتی بالا می رود و گرایش بیشتر شخص به انجام آن رفتار هویتی را موجب می گردد که نتیجه تداوم این وضعیت، بروز رفتارهای افراطی به صورت فزاینده خواهد بود.

رفتار را تغییر نمی دهد. جمع بندی انتخاب عقلانی که پیش فرض تئوری اقتصاد خرد محسوب می شود، می تواند، برخی رفتارهای افراطی را تحلیل کند. بر این اساس، آن دسته از رفتارهای افراطی که عقلانی محسوب می شوند، متناظر با رفتار گفنی تعریف شده اند. در واقع با اینکه رفتار گفنی یک مصرف کننده اما این رفتار قانون تقاضا را نقض می کند. همانطور که با کاربست تئوری اقتصاد خرد، رفتار گفنی یک مصرف کننده، قابل درک می شود، این تئوری می تواند برخی رفتارهای افراطی را نیز بر اساس عقلانیت قابل فهم سازد. بر اساس قانون تقاضا، افزایش قیمت موجب کاهش تقاضا و کاهش قیمت موجب افزایش تقاضا می شود. اما گاهی شرایط به گونه ای است که مصرف کننده با نقض این قانون و بروز رفتار گفنی، مطلوبیت خود را حداکثر می کند. در زمینه رفتار افراطی نیز گرچه انتظاری می رود که با افزایش سختی ها و فشارهای حاصل از انجام یک رفتار، بروز این نوع رفتار کاهش یابد، اما این انتظار محقق نمی شود و بروز رفتار افراطی با افزایش این فشارها، بیشتر می شود و البته تحلیل این وضعیت با استفاده از تئوری اقتصاد خرد امکان پذیر است. بر اساس این تئوری، رفتاری قابلیت تبدیل شدن به رفتار افراطی را دارد که اولاً کنشگر ناچار به انجام آن رفتار باشد و ثانیاً با اختصاص بخشی اساسی

مصرف خود نیفزاید. در واقع در این راهکار با اینکه شخص می تواند مطلوبیت خود را افزایش دهد، اما با توجه به اینکه این حداکثر کردن مطلوبیت در گرو قرار گرفتن او در شرایط انجام رفتار گفنی است، او از استفاده کردن از درآمدش برای حداکثر کردن مطلوبیت چشم پوشی می کند تا وابستگی اش به آن کالا، بیشتر نشود. در راهکار کوتاه مدت نیز به مصرف کننده توصیه می شود، هنگامی که متوجه می شود بخش عمده ای از درآمدش صرف خرید یک کالای پست می شود، الگوی مصرف خود را چنان تغییر دهد که از وابستگی اش به آن کالای پست، کاسته شود تا در زمان تغییر قیمت، مجبور به انجام رفتار گفنی نباشد. در راهکار بلند مدت، به مصرف کننده توصیه می شود تا راهی برای افزایش درآمد خود پیدا کند. در واقع هنگامی شرایط وابستگی مصرف کننده به یک کالای پست رخ می دهد که وی وضعیت درآمدی مناسبی ندارد. بنابراین در صورتی که این شخص بتواند سطح درآمد خود را بالا ببرد، زمینه برای وابستگی او به مصرف یک کالای پست فراهم نخواهد بود و به طور کلی شرایط به وجود آمدن رفتار گفنی از میان خواهد رفت. در زمینه پیشگیری از بروز رفتار هویتی افراطی نیز، می توان از این سه راهکار استفاده کرد. در راهکار آتی، وقتی یک شخص متوجه می شود که بر اثر افزایش فشاری مانند توهمین، متمایل به افزایش بروز رفتار هویتی اش شده است، باید خویشتنداری کند و اگر نمی تواند از میزان بروز رفتار هویتی اش بکاهد، حداقل میزان بروز رفتارها را در همان سطح سابق حفظ کند و سعی نکند با بروز بیشتر رفتار هویتی، بیش از پیش به معرفی خود به عنوان دارنده آن مشخصه هویتی بپردازد. در زمینه راهکار کوتاه مدت نیز، لازم است هر شخص درباره الگوی رفتاری خود در زمینه انجام رفتارهای هویتی، آگاه باشد و در صورتی که مشاهده می کند به انجام یکی از رفتارهای هویتی ناچار خود، وابستگی دارد، از این وابستگی بکاهد و زمان و امکانات بیشتری را به سایر رفتارهای هویتی اختصاص دهد. در زمینه راهکار بلند مدت نیز، لازم است که اشخاص توانایی خود را در انجام رفتارهای هویتی مختلف افزایش دهند. در واقع اگر یک شخص بتواند با افزایش امکانات خود، انجام رفتارهای هویتی گوناگونی را بیاموزد، به انجام یک رفتار هویتی ناچار، وابسته نمی شود و زمینه برای افراطگرایی شدن چنین شخصی به وجود نمی آید.

روزنامه افغانستان از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید. هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد. مقالات وارده بازگردانده نمی شود. مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله یانگتر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد. روزنامه افغانستان بخش دری و پشتوی روزنامه اوت لوک افغانستان است. www.dailyafghanistan.com Email: thedailyafghanistan@yahoo.com